

ПРОЕКТ

ОБЩИНА СМЯДОВО

9820 гр. Смядово, пл. „Княз Борис I“ № 2; телефон: 05351/2033; факс: 05351/2226
obshtina_smiadovo@abv.bg www.smyadovo.bg

Утвърждавам: *Заличена информация*
на основание чл. 4, т. 1 *Закон за защита на личните данни*
от Регламент (ЕС) 2016/679

ИВАНКА ПЕТРОВА
Кмет на Община Смядово

ПРОФ. СТЕФАН ЖЕЛЕВ
Областен управител на
Област Шумен

ПРОГРАМА НА ОБЩИНА СМЯДОВО

ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ
2019 – 2030 ГОД.

гр. Смядово
2019 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Във връзка със задълженията на Кмета на общината, възложени му със Закона за защита при бедствия е разработена настоящата Програма за намаляване на риска от бедствия.

Програма на Община Смядово за намаляване на риска от бедствия се разработва на основание чл. 6 д, ал. 1 и 65 б., т.1 от Закона за защита при бедствия. Програмата има за цел да определи дългосрочните приоритети за действие за намаляване на риска от бедствия и да подпомогне изпълнението на мерките за тяхното осъществяване на територията на Община Смядово. Програмата ще спомогне за изграждане на системата за Защита при бедствия, чрез дългосрочно планиране за периода от 2019 до 2030 г.

Програмата на Община Смядово за намаляване на риска от бедствия определя целите, приоритетите и задачите за защитата при бедствия за периода от 2019 до 2030 год. Програмата съответства на целите, определени в Националната стратеги за защита при бедствия, приета с Решение на Министерския съвет (РМС) № 505/19.07.2018 г. и на Националната програма за защита при бедствия за периода 2018 до 2030 год. Програмата на Община Смядово е основен документ за политиката в областта на предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и определя насоките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена система за превенция и реагиране при бедствия.

Основна цел на програмата е предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, защита на живота, здравето и имуществото на населението, опазване на околната среда, културните и материалните ценности, чрез последователно и постепенно повишаване на възможностите за реагиране.

В предстоящите десетилетия се очаква промените в климата да доведат до нарастване на честотата и мащаба на бедствията. По-честите и по-силни бури и наводнения, както и дълготрайните засушавания и опустошителни горски пожари могат да окажат значително вредно въздействие върху съществуващите възможности на обществото, за справяне с последициите след подобни опасни събития. Поради тази причина и поради сложността и обхвата на бедствията, е необходимо обединяване на усилията на всички отговорни институции и активното им включване в дейностите за намаляване на риска от бедствия, което се

очаква да доведе до значително намаляване на човешки, социални, икономически и природни щети и загуби.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България, през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г. Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961 – 1990 г. с от 2° до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10 – 20 % към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото. В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат шест опасности свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report No 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20 % при три или дори четири от разгледаните шест опасности.

В тази връзка, се налага изводът, че е трудно да се очертаят точните измерения на опасността от бедствия, в следствие от глобалните климатични промени. Резултатите от досегашните изследвания на проблема са доста несигурни, но показват, че глобалните промени ще доведат до значителни изменения в климата и в хидроложкия режим на обширни територии от Европа, в т.ч. и в България. Рискът от засушаване,

горещи вълни и наводнения, както и от свързаните с тях бедствия е реален, и следва да се предприемат мерки за ограничаване на въздействието на причиняващите ги фактори.

В заключение, дейностите за намаляване на риска от бедствия, следва да бъдат ефективни, съгласувани, ресурсно осигурени, да обхващат всички сектори и опасности, и не на последно място наличната информация и начините за справяне с тях да бъдат достъпни и разбираеми за хората.

През последните години на територията на Община Смядово възникнаха редица бедствия, които отнеха човешки животи и нанесоха значителни щети на обекти от критичната инфраструктура, земеделска продукция и лични имоти и имущество. След 2000 год. на територията на Община Смядово са възникнали значителни по мащаби наводнения, пожари, катастрофи, снегонавявания и обледявания.

Възможностите за финансиране след настъпило бедствие, на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет са с недостатъчен капацитет за справяне с последиците от бедствия със значителен мащаб. Бюджета на Община Смядово не може да удовлетвори необходимостта от провеждане на възстановителни дейности. Всяко едно извънредно събитие нарушава процеса на финансиране на планираните превантивни дейности. Това налага необходимостта за обмисляне на други форми на финансиране на превантивната и аварийно възстановителна дейност, чрез използване на публично - частно партньорство, осигуряване на източници за допълващо финансиране, както и предприемане на мерки за увеличаване частта за компенсиране на загубите, чрез използване на възможностите на застраховането.

Община Смядово се характеризира като територия с умерен рисков потенциал. Съгласно критериите за определяне на районите за целенасочено въздействие и териториалния им обхват Община Смядово попада в изостанал селски район. Според анализът на статистическите данни по отношение на повечето отрасли и икономически дейности Община Смядово се включва в групата общини с малък икономически принос за нейното развитие.

Предприятията на територията на общината са изцяло частна собственост и са в категорията малки и средни. Намират се предимно в гр. Смядово.

Преобладаваща част от предприятията в общината – 95% са микро с до 9 заети лица. Следват ги малките фирми с 10 до 49 човека. В общината има едно средно предприятие, няма големи с над 250 заети лица.

В община Смядово има няколко големи предприятия, които са икономически активни и реализират продукцията на пазара, осигуряват работни места на населението, влагат инвестиции в тяхната дейност и са структуро-определящи, с реализираният от тях брутен вътрешен продукт.

Анализът на риска произтичащ от природни явления е умерен, като най-висок е риска от възникване на речни наводнения, скъсване на язовирна стена, горски и полски пожари, снегонавявания и обледявания и земетресение. Тези потенциални опасности, произтичащи от природни явления или човешка дейност, ще имат социални и икономически последици и ще окажат значителни въздействия върху нормалното функциониране на обществените системи. Поради тези причини, намаляването на риска от бедствия е от изключително значение за устойчивото развитие на общината.

Природните бедствия и технологичните аварии се характеризират с:

- неочакваното въздействие на резките промени на метеорологични, физичните и химични параметри на околната среда;
- висока степен на интензивност на развитие и на прякото и косвено въздействие на неблагоприятните фактори върху здравето и живота на хората;
- ограничено време за оповестяване и реагиране на потенциално застрашеното население и не подозиращи за очакваното въздействие;
- изискващото се условие за бързина за реагиране на екипите от Единната спасителна система (ПБЗН, ЦСМП, МВР, екипи на търговските дружества, доброволни формирования) за изпълнение на неотложни мерки за овладяване и ликвидиране на последствията от бедствията.

II. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ ПРИ БЕДСТВИЯ.

Основен приоритет на програмата за защита при бедствия е последователно и устойчиво изграждане на ефективна „Система за защита при бедствия“.

Отчитайки състоянието в момента, както и слабите, и силните страни в сферата на намаляването на риска от бедствия, може да бъде формулирана следната основна цел:

Предотвратяване и/или намаляване на неблагоприятните последици за човешкото здраве, социално-икономическата дейност, околната среда и културното наследство, вследствие на природни и причинени от човешка дейност бедствия.

Оперативни цели на Програмата за намаляване на риска от бедствия:

Оперативна цел № 1:	Въвеждане на ефективна система за обучение в административните структури, учебни заведения и рискови обекти за управление на обществените системи при бедствия и за усвояване на правилата за защита и самозащита при бедствия.
Оперативна цел № 2:	Анализ и оценка на рисковете от бедствия
Оперативна цел № 3:	Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия на всички нива на управление
Оперативна цел № 4:	Въвеждане на устойчива система за финансиране на защитата при бедствия

За изпълнение на оперативните цели се предвижда да се реализират следните дейности:

Оперативна цел № 1:

Дейност 1.1. Обучение за реагиране при бедствия.

1.1.1. Обучение органите за управление.

1.1.2. Обучение на частите на Единната спасителна система.

1.1.3. Обучение на служители по Защита при бедствия в предприятията.

1.1.4. Обучение за усвояване на правилата за поведение при възникване на бедствия.

1.1.5. Информирание на неработещото население за правилата за поведение при бедствия.

1.1.6. Комплексно обучение. Провеждане на тренировки и учения с частите на Единната спасителна система.

Дейност 1.2. Повишаване на информираността и засилване на участието на населението в дейностите за намаляване на риска от бедствия

Дейност 1.3. Проучване, анализиране и внедряване на научните изследвания и иновациите в областта на защитата при бедствия.

Дейност 1.4. Насърчаване на международното сътрудничество за намаляване на риска от бедствия

Оперативна цел № 2:

Дейност 2.1. Анализиране и поддържане в актуално състояние на регистърът на критичната инфраструктура на територията на Община Смядово.

Дейност 2.2 Анализ и оценка на рисковете от бедствия.

Дейност 2.3 Планиране защитата при бедствия.

Дейност 2.3. Планиране, изграждане, разширяване и поддържане на системи за мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване

Дейност 2.4. Подобряване на съществуващата нормативна база за намаляване на риска от бедствия

Дейност 2.5. Развитие на административния капацитет за прилагане на мерките за защита при бедствия.

Оперативна цел № 3:

Дейност 3.1. Планиране и реализиране на мерки за защита на критичните инфраструктури

Дейност 3.2. Мерки за управление на риска от бедствия

Дейност 3.3. Структуриране на органи за управление.

Дейност 3.4. Структуриране на екипи на Единна спасителна система.

Дейност 3.5. Подобряване на готовността за ефективно реагиране и възстановяването при бедствия

Оперативна цел № 4:

Дейност 4.1. Финансово обезпечаване на подготовката за реагиране при бедствия

Дейност 4.2. Финансово обезпечаване на дейностите за защита при бедствия

Дейност 4.3. Финансово обезпечаване на неотложни аварийно – възстановителни дейности при бедствия

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЗАЩИТАТА ПРИ БЕДСТВИЯ

Община Смядово е разположена в географски и климатичен район, характеризиращ се с умерена интензивност на възникване на природни бедствия. След 2000 год. се регистрира нарастване на такива природни явления, характеризиращи се с екстремни минимални и максимални температури и увеличаване количеството на валежите.

На територията на Община Смядово съществува вероятност от възникване на следните опасности:

1. Речни наводнения;
2. Скъсване на язовирна стена;
3. Земетресения;
4. Свлачища;
5. Срутища;
6. Ерозия;
7. Силни бури;
8. Градушки;
9. Снегонавявания ;
10. Поледици;
11. Високи температури;

12. Продължителни суши;
13. Разлив на опасни вещества;
14. Големи транспортни произшествия:
 - Автомобилен транспорт;
 - Железопътен транспорт.
15. Горски пожари;
16. Пожари в земеделски територии;
17. Животинска епидемия;
18. Човешка пандемия;
19. Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ;
20. Прекъсване на доставките на основна стока/услуга.
- 21 Терористичен акт .

Системата за защита при бедствия в Община Смядово включва подсистемите за управление, за реагиране, обучение, превантивна дейност и други. Въпреки въведените мерки, системата не притежава необходимата устойчивост, вследствие на ред обективни и субективни причини, която да обхваща всички фази от цикъла за управление на риска от бедствия. Сформираният Общински съвет за намаляване на риска от бедствия все още функционира с недостатъчна ефективност. Недостатъчният ресурс от експерти, които са в състояние да обхванат в пълен обем реализирането на мерките за защита, понижава нивото на въвеждане в системата за защита при бедствия на научни и технологични постижения. Значителен капацитет за провеждане на спасителни дейности притежават РСПБЗН, МВР, Военно формирование 22720 и филиала на ЦСМП. Не е осигурено устойчиво финансиране на дейностите за защита от негативните последствия при възникване на бедствия. Недостатъчно се използват възможностите на застраховането. Не са осигурени с достатъчно финансов ресурс превантивните дейности за поддържане на безопасната експлоатация на хидротехническите съоръжения и проводимостта на речните легла и отводнителните системи в населените места. Обучението в учебните заведения, за усвояване на правилата за поведение при възникване на бедствия, не осигурява трайни знания и умения за защита и самозащита при възникване на бедствия. Не е въведена система за практическо усвояване на основни способности за защита и правила за оцеляване при екстремни събития. Няма изискване за оценяване на учебните заведения за нивото за подготвеност за справяне при възникване на бедствия и степента на усвоените способности за защита при възникване на бедствия.

IV. АНАЛИЗ НА ВЕРОЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ПРИ ВЪЗНИКВАНЕ НА БЕДСТВИЯ

1. Анализ и оценка на риска при земетресение

Земетръсната опасност за дадена територия зависи от нивото на земетръсната активност, т.е. от силата и честотата на възможните бъдещи земетресенията. Земетресението е природно бедствие, което не може да бъде предсказано. Неговата продължителност е кратка, но последствията могат да бъдат изключително тежки. Разрушителният ефект от земетресенията се дължи на процесите, протичащи на земната повърхност в района на епицентъра. Земетресението е комплексна катастрофа. Освен преките поражения - разрушения и изменения в релефа, не по-малко са и вторичните отрицателни ефекти, съпътстващи земния трус или получени като негово следствие. Това са: пожари и взривове вследствие на повреди в електрозахранващи и газосъхраняващи инсталации; наводнения вследствие на огромни водни вълни - от разрушаване на язовирни стени и други хидротехнически съоръжения; епидемии, причинени от нарушения във водоснабдяването и канализацията; радиационна опасност при разрушаване в ядрено-енергетични обекти и др.

Съгласно сеизмичното райониране на Република България, за територията на Общината, според статистическите данни на Геофизичния институт на БАН се очаква сеизмично проявление с интензивност по МШК-64 - VII-ма степен. Очаква се до 30-50% нарушаване на комунално-енергийната и съобщителна система на общината. Възможни са взривове, пожари и разрушения на около 20-30% от промишлените обекти и хидросъоръженията. Част от сградния фонд ще получи средни и силни разрушения, а друга частични и слаби. Може да има жертви, затрупани хора, нуждаещи се от спасяване. Голяма част от населението може да остане без подслон и ще се нуждае от настаняване и всестранно осигуряване. Затрудняване снабдяването на населението с питейна вода. Създаване на сложна пожарна обстановка. Поради нарушаване на технологичните процеси в много промишлени обекти е възможно да възникнат взривове, пожари и замърсяване с опасни вещества. Хидротехническите съоръжения ще получат значителни повреди. Значителни загуби ще понесе животновъдството. Ще възникне голям обем от ветеринарно-санитарни и екарисажни работи. За територията на Община Смядово при възникване на земетресение от VII степен по МШК-64 се очакват значителен брой на хора нуждаещи се от интензивни и

специализирани медицински грижи (около 1% от населението на Общината).

2. Анализ и оценка на риска при наводнение

2.1. Речно наводнение.

Наводнения в общината могат да възникнат при обилни валежи и снеготопене по поречието на реките **Камчия и Брестова**.

Съгласно картите на районите с риск от наводнение за период от 1000 години, изготвени от Басейнова дирекция „Черноморски район“ гр. Варна на територията на Община Смядово са определени три района със значителен потенциален риск от наводнения:

➤ участък от река Камчия

При наводнение от р.Камчия ще се залее част от с. Бял бряг, ниските части на с.Янково и с. Кълново. В заливната зона попадат около 255 души, питеен водопровод с.Кълново, 3 бр. шахтови кладенеца, 1 помпена станция на “ВиК” ООД, част от път III-7301 „Ивански – Айтос” (между с.Кълново и с.Янково, между с.Янково и с.Жълтъд). Общо се заливат 1000 ха земеделски земи в землището на с. Янково и с.Бял бряг. Максималното количество водни маси /Q пълен профил/ за р.Камчия в района на с.Бял бряг е 442 куб.м /сек. при скорост 2.04 м /сек.

➤ участък от река Брестова

При наводнение от р.Брестова се заливат 12 жилищни имота в с. Веселиново. В заливната зона попадат около 30 души. Наводняват се земеделски земи в с.Веселиново и с.Александрово. Река Брестова се характеризира със значителна неравномерност на оттока в рамките на хидроложка година – от почти пълно пресъхване до вълна от порядъка на 30-40 м³/с. Водосборната ѝ област се характеризира с голям наклон и малък процент на обработваемите земи, което обуславя и бързо формиране на „високи води” при дъждове с голяма интензивност.

➤ участък от река Селска (Смядовска).

При наводнение от р.Селска се заливат жилищни имота в град Смядово. Дължината на р. Селска е 9,5 км. с водосборен район 30 км². В заливната зона попадат около 120 души.

В резултат от проливни дъждове по разглеждания сценарий за възникване на наводнение е възможно възникване на следната обстановка:

- паника, наранявания и загинали хора;
- частични и слаби разрушения по сградния фонд;
- част от населението ще остане без подслон, нуждаещо се от настаняване и осигуряване на средства за живеене;
- нарушаване на връзки на тръбопроводи за извеждане на отпадни и питейни води;
- вероятни прекъсвания на електро енергия на засегнатите райони;
- засегнати ще бъдат индустриални сгради намиращи се близо до коритото на река Камчия, което ще усложни оказването на първа помощ и осигуряване на медицински услуги на пострадали хора.
- прекъсвания на транспортната инфраструктура, поради пропадане, срутване, отнасяне на земни маси от силата на водата, което ще затрудни доставката на основни стоки и услуги;
- възможно е да се обяви карантинен период за цялата община или за засегнатите части от нея, за неопределено време, поради сложна хигиенно-епидемиологична обстановка.

При проливни дъждове могат да възникнат локални наводнения в населените места, вследствие на липса, или не добре изградени и поддържани отводнителни системи.

2. 2. Скъсване на язовирна стена.

При скъсване на язовирна стена на някой от язовирите е застрашено населението и инфраструктурата, попадащи в заливните зони, съгласно аварийните им планове.

В резултат от скъсването на стената на язовира по разглеждания сценарий е възможно възникване на следната обстановка:

- паника, наранявания и загинали хора;
- частични и слаби разрушения по сградния фонд;
- част от населението ще остане без подслон, нуждаещо се от настаняване и осигуряване на средства за живеене
- нарушаване на връзки на тръбопроводи за извеждане на отпадни и питейни води, което ще доведе до заливане на урбанизирани територии;
- вероятни прекъсвания на електроенергия на засегнатите райони;

- засегнати ще бъдат сгради, намиращи се близо до коритото на река Камчия, което ще усложни оказването на първа помощ и осигуряване на медицински услуги на пострадали хора.

- прекъсвания на транспортната инфраструктура, поради пропадане, срутване, отнасяне на земни маси от силата на водата, което ще затрудни доставката на основни стоки и услуги;

- възможно е да се обяви карантинен период за цялата община или за засегнатите части от нея, за неопределено време, поради възникване на сложна хигиенно-епидемиологична обстановка.

Всички стени на язовирите изградени на територията на Област Шумен и Община Смядово са „земно-насипни“. Скъсването на този тип стени се случва при преминаване на водни количества през короната на стената и обрушване/извличане на „сухия откос“ на язовирната стена.

При скъсване на язовирна стена на:

- язовир "Качица" - обем 1 200 000 куб.м. - Застрашен е гр.Смядово с население 3846 души. В заливната зона попадат около 220 души. Времето за пристигане на водите от язовира до застрашените обекти е 30 – 40 минути.

- язовир "Александрово" – обем 1 000 000 куб.м. - Преливникът е оразмерен да проведе водно количество в размер на 45 м³/с, отговарящо на висока вълна с обезпеченост 3%. Максимално преливно водно количество през преливника, без преливане през короната е 68 м³/с, което не осигурява провеждането на висока вълна с обезпеченост 1% - 82 м³/се и висока вълна с обезпеченост 0.1% - 132 м³/с. В случай, че при провеждане на висока вълна се наблюдава трайно покачване на преливащото водно количество и моментната метеорологична обстановка предполага запазване на тази тенденция, следва да се предприемат действия за предотвратяване преминаването на водни маси през короната на язовирната стена.

Застрашени са с.Веселиново и път II 73 „Шумен-Карнобат“. При разрушаване на стената на язовира застрашени от заливане са с.Веселиново с население 593 души и участък от път II - 73 „Шумен – Карнобат“. В заливната зона могат да попаднат около 300 души, които се

извеждат временно на високите места на селото. При необходимост се организира настаняването им в обществени сгради и частни жилища. Отстоянието на язовира от с.Веселиново и от път II-73 „Шумен – Карнобат” е 6000 м. Времето за пристигане на водите от язовира до застрашените обекти е 30 – 40 минути

- язовир "Янково" - обем 935 000 куб.м. - Преливникът е оразмерен да проведе водно количество в размер на $85 \text{ м}^3/\text{с}$, отговарящо на висока вълна с обезпеченост 3%. Максимално преливно водно количество през преливника, без преливане през короната е $128 \text{ м}^3/\text{с}$, което осигурява провеждането на висока вълна с обезпеченост 1% - $98 \text{ м}^3/\text{с}$, но не и висока вълна с обезпеченост 0.1% - $135 \text{ м}^3/\text{с}$. В случай, че при провеждане на висока вълна се наблюдава трайно покачване на преливащото водно количество и моментната метеорологична обстановка предполага запазване на тази тенденция, следва да се предприемат действия за предотвратяване преминаването на водни маси през короната на язовирната стена.

Застрашено от заливане е с.Янково, с. Бял бряг и път „Ивански – Айтос”. При разрушаване на стената на язовира, застрашени от заливане са с. Янково, с население 700 души, с. Бял бряг, с население 249 души и участък от път III-7301 „Ивански – Айтос”. В заливната зона могат да попаднат около 440 души, които се извеждат временно на високите места на селата. При необходимост се организира настаняването им в обществени сгради (Кметство и читалище) и частни жилища. Отстоянието на язовира от с.Янково и от път Шумен – Айтос е 5000 м. Времето за пристигане на водите от язовира до застрашените обекти е 20 – 30 минути.

- язовир "Кълново" - обем 850 000 куб.м. - Застрашени от заливане са с.Кълново с населетие 161 души, ЖП линия „Шумен – Комунари” и път II-73 „Шумен – Карнобат”. В заливната зона могат да попаднат около 16 души, които се извеждат временно на високите места на селото.

- язовир "Златар - 3" – обем 363 000 куб.м. (на територията на община Велики Преслав) - Застрашени от заливане са с.Кълново с

население 161 души, ЖП линия „Шумен – Комунари” и път П-73 „Шумен – Карнобат”. В заливната зона могат да попаднат около 85 души, които се извеждат временно на високите места на селото.

3. Анализ и оценка на риска при възникване на радиоактивно замърсяване.

Повишаване на радиационния фон в Община Смядово може да възникне при:

- радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй”;
- трансграничен пренос на замърсени въздушни маси от тежки или глобални аварии на АЕЦ, несанкционирани ядрени взривове или военни действия водени с използване на ядрено оръжие;
- радиационна авария свързана с използване, транспортиране и съхранение на радиоактивни вещества.

При разрушаване на ядрения реактор от 6-7- степен от международната скала за събитията в АЕЦ, свързан с изхвърляне на 50% от активното вещество на ядреното съоръжение и при подходяща посока на вятъра, Община Смядово ще попадне под въздействие на радиоактивно замърсяване и повишаване на радиационния фон характерен за мощности на дозата, характеризиращи зона на радиоактивно замърсяване - **“Зона на дълговременни защитни мерки”**. Нивата на радиоактивно замърсяване в **“Зона на дълговременни защитни мерки”**, налага въвеждане на ограничителни мерки за защита. При инцидент в ядрено съоръжение, контрола на отделянето на радиоактивни вещества в най-добрия случай е възможен и е насочен към ограничаване на облъчването на населението, ако изобщо това ограничение може единствено да бъде постигнато с подходящи мерки, които да съответстват на очакваните рискове, неудобството на засегнатите хора и разходите на обществото. За осигуряване защитата на населението се предвижда провеждането на ограничителни и предупредителни мероприятия, насочени към намаляване степента на облъчване.

На територията на Европа има 207 действащи атомни електроцентрали. При авария в някоя от тях, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата и при неблагоприятна за Република България метеорологична обстановка е възможно част от замърсените радиоактивни въздушни маси да достигнат и замърсят части от територията на страната.

От оценката на прогнозираната радиационна обстановка може да се направи извода, че на територията на Община Смядово ще се създаде сложна радиационна обстановка, изискваща провеждането за кратко време, на голям по обем ограничителни мероприятия, за намаляване последиците от радиоактивното замърсяване.

4. Анализ и оценка на риска при възникване на инциденти с опасни химични вещества.

На територията на общината не е голям броят на предприятията, използващи /съхраняващи/ опасни химични вещества, гориво-смазочни материали, суровини и др., които при авария, пожар или природно бедствие създават огнища на замърсяване /поражение/ от различни видове силно токсични продукти, по-характерни от които са азотни, серни, въглеродни оксиди и други.

Независимо от превантивните мерки, при грубо нарушаване на технологичния режим, земетресение, пожари и други причини е възможна производствена авария в обектите от националното стопанство, в резултат на което на заразяване с токсични вещества са изложени работниците и служителите от тези обекти.

Възможни аварии с отделяне на опасни химически вещества на територията на Община Смядово са:

- отделяне на химически опасни продукти в резултат на изтичане или разливане на промишлени отровни вещества.
- при нарушаване на технологичния процес, образуване на взривоопасни смеси и пожари с отделяне на промишлени отровни и токсични вещества.
- при транспортиране на опасни химически вещества.
- разливи на петролни продукти.

Обекти на територията на Община Смядово работещи със суровини и материали, които при възникване на промишлена авария, съпроводена с пожар и отделяне на токсични вещества са:

- „Караш инвест ” ООД. Предприятието е разположено северозападно на 6 км. от град Смядово. Предметът на дейност е преработка на вторичен тротил. Работи с технология от 70-те години. Техниката е от 80-те години. Суровините за производство са български и чужди. По-голямата част от произведената продукция е предназначена за износ, а останалата остава за българския пазар.

- „Смеда“ АД – пожар в цеха от неизправна електрическа инсталация, нарушение на технологичния режим. При възникване на промишлена авария с пожар се отделят оксиди от горенето на наличните масла в машините. Газовете при определени климатични условия могат да обгазят работещите в фирмата.

Други потенциално опасни обекти, в които може да възникнат промишлени аварии /пожари/ с отделяне на токсични вещества са:

- „Байфа“ - цех за смески;
- дърводелски цехове;
- бензиностанции: „Ергос ЕООД“ и „Петрол“ АД;
- газостанции: „Балбо Газ“ ЕООД;

5. Анализ и оценка на риска при възникване на снегонавявания и бури.

Разнообразният релеф и рязката промяна на температурата през зимата при обилни снеговалежи, съпроводени със силен вятър довеждат до бедствени ситуации. Образуват се снежни преспи по пътищата, поледици, обледяват се далекопроводи и открити съобщителни съоръжения. В резултат на снежните бури и снегонавявания някои населени места остават с нарушено електро- и водоснабдяване, снабдяване с храна, фураж и с прекъснати транспортни и телефонни връзки.

При обилен снеговалеж, спадане на температурите и силен вятър, на територията на общината е възможно да възникне сложна обстановка и сериозно да бъде затруднено движението по пътищата.

Честотата на проявление на снежни бури и създаване на сложна обстановка по републиканската и общинска пътна мрежа е 2-3 години, а в определени периоди и ежегодно. Снеговалежите обикновено са съпроводени с бури, а в определени моменти и ураганни ветрове, което създава сложна обстановка. Нарушава се електро и водозахранването на голяма част от населените места. Затруднява се медицинското обслужване на населението и снабдяването му със стоки от първа необходимост. По пътищата се образуват преспи с височина 2-3 метра и дължина 100-150 м. Достъпът до редица населени места на практика става невъзможен без използването на верижни машини.

Непроходими в резултат на обилен снеговалеж и навявания при зимни условия стават пътните участъци:

Републиканска пътна мрежа

II-73 „Шумен – Карнобат”

от 14+000 до 18+000 местност „Райковец”
от 23+000 до 31+000 гр.Смядово – с.Веселиново
от 39+000 до 43+500 „Ришки проход” /община Смядово/

III-7301 „Ивански – Айтос”

от 3+500 до 6+000 Ивански – Кълново /община Смядово/

III-7302 „Смядово– В.Преслав”

от 13+500 до 17+500 Златар – Драгоево /община В.Преслав/
от 19+500 до 23+000 Драгоево – В.Преслав /община В.Преслав/

III-7304 „Риш – Върбица”

от 20+000 до 21+000 Бяла река – Нова бяла река /община Върбица/

Общинска пътна мрежа

Р-н Черни връх – с.Черни връх – 3 км

Р-н Кълново – с.Кълново – 2 км

Възможно е образуване на снегонавяване и по други участъци от пътната мрежа.

6. Анализ и оценка на риска при възникване на масови горски и полски пожари.

Горските територии в района представляват 52% от територията на общината. Основна част от териториите заета с горска растителност са държавна собственост и се стопанисва от ТП ”ДГС – Смядово” към „Североизточно държавно предприятие” ДП – Шумен, Министерство на земеделието и храните. В проценти изразено държавна собственост са 86% от горските територии на територията на община Смядово.

Горският фонд в община Смядово възлиза на 19610 ха, от които 16909 ха е ДГФ, 2 055 ха са общинските гори, а горите на други организации и частни са 646 ха. От общата площ на горски фонд иглолистните заемат 2046 ха, а 17564 ха са заети от широколистна дървесна и храстова растителност.

На територията на общината има обработваема земя – 10300 ха; необработваеми земи – 5400 ха ; трайни насаждения – 716 ха.

Общата площ на горите, собственост на община Смядово е 2 054,9 ха, като от тях 1 281,1 ха са върху горски фонд и 773,8 ха са върху земеделски земи. По вид на земите площта се разпределя, както следва:

• залесена	1 892,5 ха	92,2 %
• незалесена дървопроизводителна	60,5 ха	2,9 %
• недървопроизводителна	<u>101,9 ха</u>	<u>4,9 %</u>
общо:	2 054,9 ха	100.0%

Общата залесената площ е на 1 892,5 ха или 92,2% от цялата площ. От нея 1 739,7 ха (84,6% от цялата площ) са насаждения от естествен произход. Културите заемат 152,8 ха (7,4% от цялата площ), от които, склопените култури заемат 149,9 ха (7,3% от цялата площ), несклопените – 1,8 ха (0,1% от цялата площ) и изредените – 1,1 ха (0,1% от цялата площ).

Незалесената дървопроизводителна площ е 60,5 ха или 2,9% от общата площ на общинските горски територии и включва само голини - 60,5 ха.

От недървопроизводителната площ, която е 101,9 ха (4,9%) с най-голям дял са поляните – 95,5 ха (4,6%), следвани от просеките – 3,6 ха (0,2%).

Горските територии на община Смядово са разположени край дълбоки дерета, пресичащи обработваемите земи на град Смядово и селата Александрово, Бял бряг, Веселиново, Желъд, Кълново, Ново Янково, Риш, Черни връх и Янково, попадащи в територията на дейност на ТП "ДГС – Смядово".

Най-разпространените дървесни видове по площ са: цер – 45,9% от залесената площ, следван от келявия габър – 18,0%, габъра – 14,7%, благун – 4,8%, черен бор – 4,4%, процента на акацията, белия бор, клена е до 2,0%. Разпределението на дървесните видове по запас е: цер – 43,1% от залесената площ, следван от габър – 21,6%, благун – 3,9%, черен бор – 10,8%, бял бор – 6,7%.

Горите са разположени върху наклонени, стръмни и много стръмни терени, обхващащи над 82% от територията на горския фонд. До, покрай и през горския фонд преминават освен пътищата от републиканската пътна мрежа и над 90 км чакълирана пътна мрежа и над 100 км черни земни

горски пътища, предимно в пресечени местности. Липсва противопожарно водоснабдяване, естествени и изкуствени водоеми или водоизточници, което в голяма степен затруднява пожарогасенето.

Основни причини за възникване на горски пожари са природни бедствия /гръмотевични бури с мълнии/, изоставени земи, човешка небрежност или умисъл.

Характерно за горските пожари е бързото им нарастване на големи площи със завихряне и прехвърляне на искри на големи разстояния и образуване на нови огнища, което създава реална опасност за живота на екипите, потушаващи пожара и животните. От продуктите на горене силно се замърсява околната среда.

Най-вероятни райони за възникване на горски пожари са насажденията от I клас на пожарна опасност. Това са предимно иглолистни култури и широколистни насаждения, растящи върху много сухи и сухи почви.

По-често горски пожари през последните години са възникнали в районите на с. Кълново, с. Риш, с. Веселиново с. Черни връх. Честотата на проявление на горските пожари е ежегодна. Пожарите възникнали в иглолистни масиви на гр. Смядово, с. Янково и с. Черни връх могат да се превърнат в стихийни бедствия с оглед на срещаната трудност при потушаване на същите.

Последиците от възникване на горски пожари могат да се групират в следните направления:

- материални загуби – изразяват се в изгаряне на дървесина на определена стойност и разходите свързани с последващи залесявания;
- екологични щети:
- постъпване в атмосферата на CO_2 и други газове, отделяни при горенето;
- нарушаване естествените местообитавания на птиците и дивите животни в района на пожара;
- изгаряне на мъртвата горска постилка и плодородния повърхностен хумусен слой на почвата;
- увеличаване обема на повърхностния воден отток и започване на ерозионни процеси на наклонените терени.

За ограничаване на мащабите на възникнали пожари на територията на общината в горския фонд са изградени следните съоръжения:

- минерализовани ивици – 26,3 км;
- лесокултурни прегради /просеки/-7 км
- шосета и трасета на далекопроводи високо напрежение /с широчина – 20-30 м/ - 105 ха.

Сериозна опасност представляват и полските пожари. Най-често те се предизвикват при нерегламентираното палене на стърнища. Неосигуряване на наблюдение и неизораване на предпазни ивици създава предпоставка за прехвърляне на огъня в горски фонд и превръщането на пожара в горски. Раздробяването на земеделските имоти и безразборното палене на стърнища рязко повишава броя на полските пожари. Около 25% от тях преминават в горски.

Честотата на проявлението им е ежегодно.

В района на община Смядово по статистически данни горските пожари възникват главно от запалени земеделски територии, граничещи с горския фонд /стърнища, пасища, пустеещи земи и т.н./.

7. Засушаване.

Засушаването е следствие намаляване на валежи за дълъг период от време. Често редица метеорологични параметри като висока температура, силен вятър и ниска относителна влажност със съвместното си проявление и при липса на високи подпочвени води, предизвикват много силно изразено засушаване. Засушаването може да има значително въздействие върху екосистемата и селското стопанство на засегнати региони. Годишните сухи сезони значително увеличават шансовете за пожари. Установената негативна тенденция в многогодишните изменения на валежите за много райони на България показва, че съществува вероятност за проява на засушавания и в нашата страна. За намаляване риска от засушаване и последствията от него е необходимо освен да се изследва и анализира, но и да се прилагат съответните мерки за неговото намаляване и възможно отстраняване. За недопускане увеличаване броя на дни или периоди на воден режим на територията на община, се прилагат мерки по поддържане оптимални водни количества в съществуващите хидротехнически съоръжения.

8. Градушка.

Явлението преохлаждане на кондензати във високите части на атмосферата с валеж от ледени зърна, често с различна големина, е известно с името градушка и се наблюдава най-често в пролетно-летния сезон.

Градушката се образува само от един вид облаци, купесто-дъждовни, обикновено във фронта на буреносната облачна система. Градушката често се наблюдава в умерения климатичен пояс, а също по продължения на планински масиви, където орографските характеристики на терена предизвикват движение на хоризонтални ветрове нагоре.

Като атмосферно явление, градушките причиняват сериозни загуби на селското стопанство и едновременно с това нанасят големи материални щети на сградния фонд, стопанските постройки, автомобили и нерядко водят до човешки жертви. Най-опасни са градовите щурмове, при които щетите, нанесени на селскостопанските култури на полето, възлизат от 50 до 100%. Градушките, в техните екстремни проявления като отделни или серия от щурмове и като акумулирани в един сезон събития, имат бедствен характер и могат да повлияят съществено на икономическите резултати от селското стопанство и от там и на националната икономика.

9. Гръмотевици и мълнии.

Гръмотевицата е разряд на статично електричество в атмосферата и като явление има предсказуеми последици: значителни материални щети, не рядко и човешки жертви. Най-често мълнии възникват в купесто-дъждовни облаци. Мълниите предизвикват два вида поражения: вследствие прякото попадение на мълнията върху обект от земната повърхност и вследствие на така наречените вторични въздействия на мълнията. Огромната енергия на мълнията, попаднала върху обект от земната повърхност създава поражения, свързани с поражения върху животни, хора, разрушения, възникване на пожари.

При така наречените вторични въздействия на мълнията, по време на гръмотевичната буря много често се повреждат електронни системи и устройства. За намаляване риска от гръмотевици и мълнии се изпълняват определен вид дейности по заземяване на електроинсталациите и поставяне на гръмоотводни системи. Независимо, че са известни начините за самозащита при възникване на това природно явление, за тези, които работят на открито има сериозен риск, ако не знаят основните правила.

10. Екстремални температури.

Към природните бедствия могат да се отнесат и екстремните температури. От една страна това са аномално ниски температури в зимния период - студове, от друга са аномално високи температури през лятото - горещини. Освен, че затрудняват ежедневната дейност на човека, екстремните горещини причиняват различни аварии и кризисни ситуации. Екстремните ниски температури и горещини могат да вземат и човешки жертви.

11. Използване на ядрено, химическо и биологично оръжие.

Вероятността химични, биологични и радиологични рискове да се реализират е ниска, но последиците от възникнали бедствени ситуации от тези опасности може да са големи. Въпреки, че по-голямата част от международната общност е подписала международните договори и конвенции, които уреждат използването на химични, биологични, радиологични и ядрени оръжия (ХБРЯ) и материали, редица държави не са ги приложили, а други все още не са ратифицирали споразуменията. В страните с етнически и политически проблеми е налице и има данни за използване на ХБРЯ компоненти, като се очаква заплахата да нараства през следващи години. В допълнение към злонамерената им употреба може да настъпят и природни бедствия, причинени от човека

12. Опасност от епидемии.

В епидемиологията за епидемия се говори, когато нови случаи на определено заболяване, при определена популация и през определен период, значително надхвърлят обичайното и очакваното, при което е налице масово разпространение на заболяването. Най-често причинителят за епидемията е инфекциозен агент, така че става дума за инфекциозно заболяване, като чума, тиф, холера, дифтерия, карлатина, грип и др. Епидемичният процес се характеризира с непрекъснато предаване на възбудителя на инфекцията между хората. За възникването му са необходими 3 фактора - източник на инфекцията, механизъм за предаване и възприемчивост от хората към заболяването. В процеса на развитие на епидемиите влияят както процесите, протичащи в природни условия, така и социални фактори - комунално благоустройство, битови условия, състояние на здравеопазването и др.

13. Опасност от епизоотии

Епизоотия е широко мащабно разпространение на инфекциозно заболяване на определена територия при един или повече животински вида. Заболяването значително превишава нивото на заболяемост, обичайно регистрирано на същата територия. Независимо от усилията за осъществяване на ефикасен контрол, периодично заразните болести по животинските видове „напомнят“ за себе си: шап, класическа чума по свинете, нюкясълска болест по птиците, бруцелоза по овцете и козите, както и няколко нозологични единици като африканска чума по свинете, чума по дребните преживни, заразен нодуларен дерматит по говедата.

Тези инфекциозни заболявания никога не са установявани у нас, но ежегодно се "доближават" и вероятно ще бъдат регистрирани и у нас. Най-трудни за контролиране са болестите, при които има природна огнищност - бяс, бруцелоза по свинете, трихинелоза, туларемия, западнонилска треска, лайшманиоза.

14. Опасност от превоз на опасни товари.

Потенциална опасност представляват преминаващи през територията на общината моторни превозни средства, превозващи опасни товари, материали и предмети. Опасните товари биват различни класове на опасност: от взривни вещества и предмети, газове, запалими течности, твърди запалими вещества, самоактивиращи се вещества и експлозивни десенсибилизирани твърди вещества, самозапалващи се вещества до вещества, които при контакт с вода отделят запалими газове, вещества поддържащи горенето, органични прекиси, токсични вещества, заразни вещества, радиоактивни вещества, корозионни вещества и други опасни вещества и предмети. При транспортирането на опасни вещества задължително се спазват международни стандарти и има определена специфика за самия товар. Изисква се специално подреждане, опаковане и обучени екипи, които следва да се грижат за безопасността при пренасянето им.

15. Опасност от свлачища, срутища и ерозия.

Свлачищата, срутванията и ерозионните процеси са неблагоприятни геодинамични процеси, които нарушават нормалното функциониране на инфраструктурата, състоянието на поземления и сграден фонд, тяхната цялост и експлоатация. Те носят не само материален, но и социален риск, свързан със значителните последици от тях.

Към 31.12.2018 г. на територията на Община Смядово са регистрирани 3 бр. свлачищни участъци, които се намират в с. Янково.

В резултат на свлачищни процеси е възможно създаване на следната обстановка:

- пълни, частични и слаби разрушения на сградния фонд в района на свлачището;
- човешки жертви и затрупани хора, нуждаещи се от спасяване;
- разрушаване на инфраструктурни обекти.

16. Големи транспортни произшествия.

Транспортно произшествие е събитие, с голяма вероятност за възникване на територията на общината. Възниква в процеса на движение на превозни средства и предизвиква нараняване или смърт на хора и/или нанася повреди на превозни средства, транспортна инфраструктура, товар или други материални щети.

17. Прекъсване на доставките на основна стока/услуга.

17.1. Прекъсване на доставките на вода.

При авария или природно бедствие могат да бъдат прекъснати доставките на вода за промишлени, питейни и битови нужди.

17.2. Прекъсване на електроснабдяването.

При авария или природно бедствие могат да бъдат прекъснати доставките на електроснабдяването за промишлени и битови нужди. При зимни условия обледявания се образуват по въздушните електропроводни мрежи, което причинява скъсване на проводници и пречупване на носещи стълбове, водещо до нарушаване на нормалното електрозахранване на населените места, обектите, животновъдните ферми и други.

Честотата на проявление на обледяванията е 2-8 години, като мащабът на бедствието може да обхване около 40% от електропреносната мрежа в общината. Най-засегнати при такава ситуация са мрежите ниско напрежение и тези в населените места.

18. Терористичен акт.

В Община Смядово има изготвен и одобрен от Общинския съвет План за противодействие на тероризма в изпълнение изискванията на чл. 5 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, чл. 6, ал. 3 от Закона за противодействие на тероризма, т. 2 от Решение № 669 на Министерски съвет от 02. 11. 2017 г.

и т. 6 от Националния план за противодействие на тероризма. Планът е съгласуван от съответните институции за действие и приет от Общинския съвет – Смядово.

V. ОСНОВНИ ЗДАЧИ НА СИСТЕМАТА ЗА ЗАЩИТА ОТ БЕДСТВИЯ

Основни задачи за реализиране на настоящата програма са:

- ❖ Оценка и картографиране на рисковете от земетресение, ядрена и радиационна авария;
- ❖ Оценка и картографиране на рисковете от инциденти и аварии с опасни химични вещества;
- ❖ Реализиране на мерки за намаляване на рисковете от бедствия;
- ❖ Повишаване устойчивостта на обектите от критичната инфраструктура при бедствия;
- ❖ Приключване на паспортизацията на сградите;
- ❖ Системно използване в практиката на съществуващи методики за анализ, оценка и прогнозиране на рисковете от възникване на бедствия;
- ❖ усъвършенстване на управлението и координацията в дейностите по понижаването на риска от бедствия;
- ❖ поддържане на система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия, като част от националната система;
- ❖ повишаване качеството на управление, подобряване организацията и техническата осигуреност на Единната спасителна система;
- ❖ развитие на системите за наблюдения и за мониторинг на водните басейни и реките;
- ❖ усъвършенстване на системата за подготовка на органите за управление и екипите от Единната спасителна система за реагиране при бедствия и реализиране на мерките за защита при възникване на бедствия;
- ❖ обучение на населението, чрез използване на съвременни технологии и средства за масова информация, с цел формиране на култура на безопасна жизнена дейност;

За реализиране на основните цели за защита при бедствия се разработва настоящата програма и годишни планове. Програмата за защита при бедствия и годишните планове за изпълнението на програмата се разработват от експертите по защита при бедствия, съвместно с експерти от общинска администрация.

Като основна задача за реализиране на основната цел, гарантираща подобряване на мерките за защита при бедствия е разработване на система за защита на населението и обекти от критичната инфраструктура в Община Смядово при възникване на бедствия.

VI. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ:

За осигуряване адекватното изпълнение на Програмата и провеждането на единен, съгласуван и взаимно допълващ се подход при изпълнението на мерките за намаляване на риска от бедствия, е необходимо да има свързаност между планиращите документи на съответните административни нива на управление (планове и програми). Това ще позволи изпълнението на оперативните цели на Община Смядово ще допринесе за по-добри резултати при изпълнението на отделните дейности и съответно по-рационално използване на наличните ресурси.

Съгласно Закона за защита при бедствия е предвидено разработването на планове за защита при бедствия, програми за намаляване на риска от бедствия и годишни планове за тяхното изпълнение, като всеки от тези планиращи документи има съответните функции.

С плановете за защита при бедствия се определят специфичните за територията на Община Смядово опасности и рискове от бедствия. Същите следва да включват описание и систематичен анализ на тези рискове, както и съответните приоритети за управлението им. В плановете се описват готовността за справяне с бедствия, включваща планиране, обучение, тренировки на съставните части на единната спасителна система (ЕСС) и населението. Също така, следва да се посочат: оперативните мерки; нормативните изисквания; структурата, функциите и отговорностите на съответните съставни части на ЕСС; длъжностните лица, служители и персонал, които ще участват в изпълнението на оперативните мерки при възникване на бедствие, като се определят и мерките за подпомагане и възстановяване.

За постигане на оперативните цели е необходимо да се осигури цялостен и интегриран подход за управление на риска, който не просто води до справяне със съществуващите, а и до недопускане създаването на нови рискове. Този подход трябва успешно да отговаря и на потребностите на

отделните уязвими групи от населението. Прилагането му изисква определянето и реализирането на оперативните цели от Програмата на Община Смядово за намаляване на риска от бедствия, водещи до постигане на основната цел, като се основават на следните принципи:

- Отговорност и подготвеност на всеки гражданин - формиране на чувство на отговорност в отделния гражданин, за осигуряване на собствената безопасност и подготвеност, за адекватни действия при бедствия;
- Прозрачен подход при управлението на риска от бедствия – осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска. Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;
- Цялостно и интегрирано управление на риска от бедствия - справяне с всички рискове, произтичащи от големия брой опасности, на които сме изложени при преминаване през отделните фази – превенция, готовност, реагиране и възстановяване;
- Съобразяване с последиците от бедствия - фокусиране върху негативните последици от бедствията за адекватно планиране и устройство на територията, информирано вземане на решения, по-добро приоритизиране и разпределение на наличните ресурси. Осигуряване на ясни и надеждни източници на финансиране;
- Използване по най-добрия начин на информация, експертиза, наука и технологии - осигуряване ефективното използване на информационни системи и прилагането на научни изследвания и постижения, е жизнено важно в процеса на управление на риска от бедствия. Изграждане във всеки един сектор на капацитет и системи, които да подпомагат процеса на вземане на решения.

Програмите за намаляване на риска от бедствия, включват оперативни цели и дейности, произтичащи от Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия. В годишните планове за изпълнението им се предвиждат съответните дейности, бюджет, срок за реализация, очаквани резултати, индикатори за изпълнение и отговорни институции.

1. Мерки за намаляване на риска при земетресение

При възникване на земетресение, поради очакваното прекъсване на комуникационните канали, е предвидено органите за ръководство, след възникване на труса да се явят незабавно в сградата на общинската администрация. Наред с това и другите планирани мерки е необходимо да се предвидят и изпълнение на следните дейности:

- ♦ създаване на експертни екипи за оценка на пораженията по сградния фонд;
- ♦ осигуряване на пострадалото население с временни убежища, създаване на фонд за преодоляване на последствията от земетресения;
- ♦ съобразяване на показателите за плътност и интензивност на застрояване с оценката на риска от земетресение;
- ♦ недопускане намалени разстояния между сградите;
- ♦ недопускане на преустройства на партерни етажи на съществуващите сгради, водещи до сериозно увеличаване уязвимостта на конструкциите;
- ♦ приключване на техническата паспортизация на строежите;
- ♦ обследване на сеизмичната осигуреност на социално – значими обществени сгради (училища, болници) и предприемане на мерки по усилването им при необходимост;
- ♦ разработване на сценарии за сеизмична опасност на гр. Смядово;
- ♦ разработване на сценарии за последствията от земетресения за гр.Смядово и останалите населени места, с цел установяване на най – уязвимите територии;
- ♦ обучение и тренировки за правилно поведение преди, по време и след силни земетресения във всички степени на образованието;
- ♦ обучение и практическа подготовка на Щаба за защита при бедствия, екипите на ЕСС и населението за реагиране при земетресение;

2. Мерки за намаляване на риска при наводнение.

Мерките за намаляване на риска от наводнение са част от превантивните дейности по смисъла на Закона за защита при бедствия. Основни мерки за намаляване на риска от наводнение са следните:

- ♦ Поддържане на проводимостта на речните легла, включително в 500 метровата зона след язовирите;
- ♦ Изграждане и поддържане на дъждовната канализация;
- ♦ Поддържане и експлоатация на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически, защитни съоръжения, отводнителни системи и помпени станции;

- ♦ Ежегодни пролетни и есенни технически прегледи на хидротехнически, защитни съоръжения, отводнителни системи;
- ♦ Изготвяне на анализ на техническото състояние на всяка язовирна стена веднъж на три години;
- ♦ Изграждане на прагове и прегради пред входове на сгради в застрашени ниски участъци на терена;
- ♦ Осигуряване на необходимите средства за защитни и спасителни дейности и за оказване на първа помощ;
- ♦ Оптимизиране на организацията за провеждане на защитни и спасителни дейности на територията на общината;

3. Мерки за защита на населението при радиационна авария.

Мерките за защита на населението при радиационна авария са планирани при изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда.

Основни мерки за защита на населението при радиационна авария са следните:

- ♦ Поддържане в работен режим на постове за радиационно наблюдение и оповестяване;
- ♦ Разработване на аварийни планове с цел създаване на организация за аварийно реагиране и поддържане на аварийна готовност;
- ♦ Провеждане на тренировки за усвояване на планове за реагиране;
- ♦ Предприемане на неотложни защитни мерки – укриване, йодна профилактика и др.;
- ♦ Обучение за провеждане на лична деконтаминация от населението;
- ♦ Защита на дихателните органи;
- ♦ Укриване на населението;

4. Мерки за защита на населението при промишлени аварии.

На територията на Община Смядово работят не голям брой предприятия, използващи /съхраняващи/ опасни химични вещества, гориво-смазочни материали, суровини и др., които при авария, пожар или природно бедствие създават огнища на замърсяване /поражение/ от различни видове силно токсични продукти, по-характерни от които са азотни, серни, въглеродни оксиди и други.

Основни мерки за защита на населението при промишлени аварии са следните:

- ♦ Разработване на аварийни планове с цел създаване на организация за аварийно реагиране и поддържане на аварийна готовност;

- ♦ Поддържане на екипи за провеждане на спасителни и неотложни аварийно възстановителни работи в зоните за аварийно планиране;
- ♦ Периодично обучение на аварийните екипи;
- ♦ Провеждане на тренировки за усвояване на плановете за реагиране;
- ♦ Организиране на оповестяването на застрашеното население;
- ♦ Обучение за провеждане на лична деконтаминация от населението;
- ♦ Защита на дихателните органи;

5. Мерки за защита на населението при големи пожари.

Основни мерки за защита на населението при големи пожари са следните:

- ♦ Разработване на аварийни планове с цел създаване на организация за аварийно реагиране и поддържане на аварийна готовност;
- ♦ Поддържане на екипи за провеждане на пожарогасителни работи;
- ♦ Периодично обучение на аварийните екипи;
- ♦ Оценка и анализ на риска от пожари;
- ♦ Изпълнение на противопожарни мероприятия;

VII. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Вследствие на идентифицираните опасности и анализа за вероятните причини за възникване на инциденти, за изпълнение на оперативните цели, с цел намаляване риска от бедствия се предвиждат реализирането на следните дейности:

Оперативна цел № 1: Въвеждане на ефективна система за обучение в административните структури, учебни заведения и рискови обекти за управление на обществените системи при бедствия и за усвояване на правилата за защита и самозащита при бедствия.

Дейност 1.1. Обучение за реагиране при бедствия.

За интензификация на обучението и за постигане на очакваните резултати от него, е необходимо да се диференцират субектите на

обучение. В обучителният процес е необходимо да се включат органите за управление, аварийно – спасителните екипи, работниците и служителите, неработещо население. Същевременно за постигане целите на обучение е необходимо да се привлекат преподаватели, притежаващи необходимия капацитет, като предварително се подготвят програми и се разработят подходящи теоретични помощни материали. Това е една значителна по обем задача, изискваща концентрация на специфични усилия. При първоначалната диференциация е подходящо да се обособят следните групи, подлежащи на обучение:

- Обучение органите за управление;
- Обучение на частите на Единната спасителна система;
- Обучение за усвояване на правилата за поведение при бедствия;
- Население на Община Смядово;

1.1.1. Обучение органите за управление:

В групата се включват Щаба за защита при бедствия на общината, кметове на населени места и органите за ръководство на обектите от критичната инфраструктура, както и ръководителите на операции.

1.1.2. Обучение на частите на Единната спасителна система:

В тази структурна група се включват екипите на предприятия, включени за реализиране на плановете за защита при бедствия на Община Смядово, отделните търговски дружества, предприятия използващи опасни химични вещества, доброволни формирования, аварийни екипи, изградени от общински структури и др.

Повишаване подготовката на аварийно-спасителните екипи за оказване помощ на населението при възникване на бедствия и поддържане на натренираността им за действие, ще се извършва, чрез провеждане на занятия в предварително оборудвани учебно-тренировъчни центрове, кабинети, в които е целесъобразно да се изградят макети на рисковите съоръженията и др. помощни материали.

Необходимо е разработване и приемане на програми за провеждане на специализирани обучения и симулационни тренировки и учения за

реагиране при различни опасности за населени места, значими обекти от обществената инфраструктура, включително училища и др., като се отчита ролята на доброволците за засилване на местния капацитет за справяне с бедствията.

1.1.3. Обучение на служители по Защита при бедствия в предприятията: Необходимо е да се разработят програми за обучение за намаляване на риска от бедствия, насочени към специалистите от обектите от критичната инфраструктура за усвояване на методите за планиране и управление на аварийно спасителните дейности. При анализиране на съществуващото състояние от изпълнение на законодателните и нормативни актове, изискващи подобряване защитата на населението от негативните последствия на природни бедствия и технологични аварии, се налага извода, че недостига на **подготвени и компетентни специалисти в предприятията**, е основна причина за допусканите слабости в изграждането на система за защита при бедствия.

1.1.4. Обучение за усвояване на правилата за поведение при възникване на бедствия в учебните заведения.

При обучението, учениците следва да придобият комплексни знания, обхващащи детайлни правила за поведение при бедствия. Съществено внимание следва да се отдели на прилагането на съвременни методи за предаване на знания и умения, като се насърчава изпълнението на програми за защита и самозащита при бедствия в системата на средното и основни училища.

Практическо усвояване от учениците на действията при възникване на земен трясък, чрез проиграване в обрудван тренажор за действие при земетресение. Повишаване квалификацията на класните ръководители, чрез провеждане на методически занятия с тях. За подобряване на ефективността при подготовката на учениците е необходимо да се разработи проект за изграждане на **кабинет и полигон** по защита при бедствия.

1.1.5. Информирание на неработещо население за правилата за поведение при бедствия.

В Община Смядово няма изграден Информационно образователен център за обучение по защита при бедствия, за нуждите на

неработещото население. След изграждане на учебно – материална база ще се повишат уменията на населението за начините за поведение и действие при бедствия и прилагане на необходимите защитни мерки, чрез провеждане на обучения и разяснителни кампании.

1.1.6. Комплексно обучение. Провеждане на тренировки и учения с частите на Единната спасителна система.

Постигането на високо ниво на готовност за ефективно реагиране при бедствия, изисква поредица от логически свързани действия. Всяко едно възникнало бедствие е необходимо да се подложи на анализ, за да се идентифицират силните страни, допуснатите слабости и да се извлекат съответните поуки. В тази връзка, е необходимо да се създаде система за провеждане на тренировки и учения, която да осигури изграждане на капацитет, повишаване нивото на готовност и ефективно реагиране при бедствия. В рамките на обучението, тренировките и ученията е необходимо да се интегрират и съответните компоненти за изграждане на интеркултурна компетентност, които ще спомогнат за формирането на знания и умения в съставните части на единната спасителна система за правилни действия при бедствия, като се отчитат например религиозните особености и различните потребности на отделните социално уязвими групи.

Дейност 1.2. Повишаване на информираността и засилване на участието на населението в дейностите за намаляване на риска от бедствия .

Един от начините за повишаване на обществената информираност е, чрез разпространение на информация относно рисковете от бедствия, не само между съответните органи за управление, а и сред населението. От съществено значение е и ефективното използване на медиите, интернет и всички съществуващи средства за комуникация. За насърчаване на гражданското участие в дейностите по намаляване на риска от бедствия е необходимо предоставяне на лесно разбираема и достъпна информация относно риска от бедствия и защитата на населението и приемане на специфични политики, изграждане на мрежи, управление на доброволните ресурси, разпределяне на роли и отговорности и делегиране на власт и ресурси.

Дейност 1.3. Проучване, анализиране и внедряване на научните изследвания и иновациите в областта на защитата при бедствия.

Привличането на научния потенциал при прогнозиране и при предотвратяване или намаляване на последствията от бедствия и подготовката на населението, ще доведе до подобряване на диалога и сътрудничеството между научните общности и специалистите, работещи в сферата на оценката, управлението и намаляването на риска от бедствия. Проучване на възможността и сформирането на консултативен екип за "Анализ и оценка на риска" ще увеличи ролята на научната експертиза при прогнозиране и планиране на оперативните действия на органите за управление и екипите на Единната спасителна система. Необходимо е да се проучи възможността за използване и прилагане на нови методи за изследвания и модели за оценка на риска и въздействието на бедствията на всички нива на управление и привличане на екипи от експертите по планиране и използване на научният им капацитет за прогнозиране и предотвратяване на бедствия.

Дейност 1.4. Насърчаване на международното сътрудничество за намаляване на риска от бедствия

Развитие на обмена на добри практики и експерти в сферата на намаляването на риска от бедствия със сродни структури на Европейския съюз. Разработване на Насоки за координация и взаимодействие с ЕС и други международни организации по оказването и получаването на международна помощ при бедствия.

Оперативна цел № 2: Анализ и оценка на рисковете от бедствия.

Дейност 2.1. Анализиране и поддържане в актуално състояние на регистърът на критичната инфраструктура на територията на Община Смядово.

Наличието на потенциално опасни обекти на територията на Община Смядово, предполага създаване и поддържане на база данни на елементите на критичната инфраструктура, като се разработят

детайлни регистри за тях, съобразени с критериите, регламентирани в Закона за устройство на територията. Обектите от критичната инфраструктура и зоните за аварийно планиране се картографират.

Изследването на повторемостта на възникването на неблагоприятните климатични явления, дава възможност за по-доброто разбиране на рисковете, тяхното управление, повишаване на готовността за реакция и свеждане до минимум на вредните въздействия.

Изграждането на информационна система за събиране и обработка на данни за вече установени критични инфраструктури и обектите, ще помогне за идентифициране на мерки и дейности по защита.

Разработване на рискови характеристики за всеки потенциално опасен обект и населено място. Последователно и детайлно разработване на рискова характеристика за всеки **потенциално опасен обект** и определяне на зоните за аварийно планиране, като се определят потенциално застрашените съседни жилищни сгради и елементи от критичната инфраструктура.

Разработване на рискова характеристика за всяко **населено място**, като се определят съществуващите заплахи, заливни зони, зони за аварийно планиране и други потенциални опасности за здравето и живота на хората.

Дейност 2.2. Анализ и оценка на рисковете от бедствия.

Прогнозирането на риска и въздействието върху здравето и живота на хората е най-съществената част от цялостната система за защита при бедствия. Анализ на риска от бедствия, ще подпомогне вземането на решения за повишаване на капацитета и способностите за планиране и реагиране. **При изготвяне на анализа и оценка на риска от бедствия** е необходимо да се анализира въздействието на отрицателните фактори на природните бедствия и технологични аварии. За всеки потенциално опасен обект е необходимо да се отразят зоните за аварийно планиране. С картографирането на опасностите могат да бъдат идентифицирани областите, които са податливи на конкретни рискове, което е важен инструмент за планиращите органи и се предлага съществена информация на обществеността.

За управлението на риска от **наводнения** се разработват планове, които ще се съсредоточат върху предотвратяването, защитата и готовността, включително и прогнозите за наводнения и системите за ранно предупреждение. За да се отчетат вероятните последици от климатичните промени върху риска от наводнения, се предвижда да се преразгледат и актуализират предварителната оценка на риска, картите и плановете за управление на риска.

Използването на подходящи **методики** позволява да се разработят планове за реагиране и за овладяване на възникналите инциденти, като се оптимизира използването на аварийно – спасителни екипи, чрез минимизиране на разход на човешки и материални ресурси. Разработването на сценариите за възникване и развитие на инциденти с опасни химични вещества и дефинирането на зоните за **аварийно планиране**, позволява със значителна точност да се определи обема от очакваните аварийни работи и спасителни мероприятия и да се разработят варианти за ликвидиране на последствията.

Разработването на детайлни варианти за ликвидиране на последствията от технологични аварии и природни бедствия ще бъдат основа за проектиране на системата за безопасност, съчетавайки в единен организъм, провеждането на всички мероприятия по оповестяването, провеждането на спасителни работи, провеждането на аварийно възстановителни дейности, деконтаминация, снабдяване с материално технически средства, оказването на първа медицинска и квалифицирана лекарска помощ.

За всеки конкретен сценарий се посочват критичните стойности на физичните величини, критични за здравето и живота на хората, както и въздействието върху сгради и съоръжения и възможността от възникване на **домино ефект**. Като следствие от определения обем от аварийно спасителни работи, се определя структурата на аварийните екипи, определя се необходимото окомплектоване на личния състав с материално – технически средства. Определят се задачите на аварийните служби.

Включването на оценките на риска от бедствия в устройственото планиране и в управлението на гъсто заселените територии, подложени на голям риск от бедствия и прилагане на мерки за избягване на щети, ще допринесе за увеличаване на устойчивостта на застроената среда и друга инфраструктура. Необходимо е също отчитането на рисковете от

бедствия в процедурите по планиране на големи инфраструктурни проекти и включване на критерии за проектиране, приемане и изпълнение, както и разработване и насърчаване използването на насоки и инструменти за мониторинг, за намаляване на риска от бедствия в контекста на устройствената политика и аграрното планиране.

За намаляване на рисковите фактори следва да се създаде практика за мониторинг и изготвяне на годишни анализи.

Дейност 2.3. Планиране защитата при бедствия.

Планирането на основните мерки за защита при бедствия в Община Смядово ще създаде възможност за последователно изпълнение на целите и постепенно повишаване на възможностите на общината за своевременно реагиране и за бързо преодоляване на негативните последствия причинени от природни бедствия и технологични аварии. Освен това се предоставя възможност за подобряване на координацията и привличане на всички заинтересовани за определяне на основните насоки за усъвършенстване на системата за защита при бедствия. Чрез възможностите, предоставени от дългосрочното и краткосрочно планиране, ще се осигури изграждане на ефективна „Система за защита при бедствия“ и реализиране на основните дейности, определени в тази Програма.

Проектирането на системата за защита при бедствия, изисква привличане на високо квалифицирани и подготвени специалисти, които на базата на съществуващите нормативни документи и методики, да разработят основите на защитата, като прогнозира въздействието, оценят риска и предложат структура и състав на аварийно спасителни екипи, тяхното оборудване с технически средства и да се регламентира обучението им.

Изготвяне на **регистър на специализирана техника**, необходима за реализиране на планираните аварийно – спасителни работи при бедствия. Със собствениците на техника се уточнява регламента за използване, времената за реагиране и реда за заплащане на изразходваните ресурси.

Дейност 2.3. Планиране, изграждане, разширяване и поддържане на системи за мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване.

Намаляването на риска от бедствия и повишаване на устойчивостта се извършва не само, чрез регистриране и информиране за опасностите, физическия, социалния и икономическия риск, но и чрез ефективното използване на системите за мониторинг, прогнози, ранно предупреждение и оповестяване.

Важна стъпка за това е осигуряване на данни от извършващите се наблюдения от Центъра за аерокосмическо наблюдение, НИМХ и НИГГГ - БАН за прогноза, мониторинг и ранни предупреждения за опасни явления от хидрометеорологичен и сеизмичен произход. Това изисква усъвършенстване на дежурните длъжностни лица и подобряване на процеса за събиране, обработка и обмен на данни за намаляване на риска от бедствия.

Необходимо е да се насърчава процесът на изграждане на локални системи за оповестяване в обекти, представляващи строежи I, II и III категория по чл.137 от Закона за устройство на територията, или осъществяващи дейност, която създава опасност за възникване на бедствие, като се интегрират с изграждащата се Националната система за ранно предупреждение и оповестяване (НСРПО) при бедствия и реализиране на възможност за оповестяване на населението.

Нарастващата активност на екстремни метеорологични явления, предполага идентифициране на съществуващите източници на информация и при необходимост, уплътняване на съществуващата мрежа за наблюдение, която да се интегрира и да функционира като централизирана информационна система за събиране на данни за бедствията и последващо анализиране.

Дейност 2.4. Подобряване на съществуващата нормативна база за намаляване на риска от бедствия.

Намаляването на риска от бедствия следва да се основава на интегриран подход на всички нива за управление в съответствие с вече съществуващите нормативни актове в различните сектори. За постигането на **устойчивост** на обществото при възникване на

бедствия, е необходимо задълбочено да са анализират действащите нормативни документи, подобряване на механизмите за намаляване на риска от бедствия, приемане на решения за реализиране на изискванията в областта на планирането на дейността за намаляване на последиците от бедствия.

Наложително е да се извърши анализ на изискванията на нормативните документи и да се направят изводи за предприемане на мерки, целящи, намаляване на риска от бедствия, чрез ясно дефиниране на структурата и взаимовръзките на органите за управление в условията на бедствия. Извършването на оценка на съответствието на нормативните документи в Община Смядово, съсредоточени към снижаване на риска от бедствия ще предостави възможности за извършване на подходящи и необходими промени.

Дейност 2.5. Развитие на административния капацитет за прилагане на мерките за защита при бедствия.

Намаляването на риска от бедствия изисква стабилна институционална база, която следва да бъде повишена, чрез изграждане на капацитет, добро управление, насърчаване на подходящи политики, улесняване на информационния поток и приемане на ефективни механизми за координация. Специфичните отговорности на местното самоуправление, за реализиране на конкретни мерки за защита при бедствия и недостатъчните ресурсите за намаляване на риска, налагат да се предприемат мерки за повишаване на институционалния експертен капацитет.

Повишаването на експертния капацитет е необходимо да се концентрира към създаване на възможности на моделиране на конкретни сценарии за възникване и развитие на потенциалните рискове, планиране на адекватни мерки за защита, както и за подготовка на екипи за реагиране, съчетани с подкрепа и развитие на доброволчеството.

Силното институционално начало на управлението на риска от бедствия, може да бъде осигурено, когато Програмата на Община Смядово за намаляване на риска от бедствия се превърне в адекватен и

ефективен механизъм, осигуряващ интегрирането на намаляването на риска от бедствия във всички сектори.

В тази връзка, сформираният **Общински съвет за намаляване на риска от бедствия**, трябва да работи съвместно за постигане на единен и съгласуван подход при набелязването и изпълнението на съответните мерки за намаляване на риска от бедствия. Дейностите на Общински съвет за намаляване на риска от бедствия следва да бъдат достатъчно добре обезпечени с финансов, технически и административен капацитет. Това ще доведе не само до по-голяма полза от предприетите действия, но и значително ще повиши степента на рационално използване на наличните ресурси.

Оперативна цел № 3: Повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия на всички нива на управление.

Дейност 3.1. Планиране и реализиране на мерки за защита на критичните инфраструктури

Рискът от неблагоприятните явления нараства поради редица фактори, свързани с засилващото се изменение на климата, увреждане на околната среда, както и факта, че днес все повече хора живеят в райони, изложени на риск. Необходимо е да се разработи механизъм за целогодишно организиране и провеждане на дейностите за поддържане проводимостта на речните легла и дерета, на отводнителните и канализационни съоръжения в населените места и речните участъци след язовирните стени.

Дейност 3.2. Мерки за управление на риска от бедствия.

Включването на оценките на риска от бедствия в устройственото планиране и в управлението на гъсто заселените територии, подложени на голям риск от бедствия и прилагане на мерки за избягване на щети, ще допринесе за увеличаване на устойчивостта на застроената среда и друга инфраструктура.

Защитата на критичните инфраструктури е съществен елемент и от политиката за сигурност на Община Смядово.

Дейност 3.3. Структуриране на органи за управление.

Основа на системата за управление при провеждане на мероприятията за защита на населението, работниците и служителите от негативните последици на природни бедствия и технологични аварии е повишаване качеството на работа на Щаба за защита при бедствия и поддържане на постоянна готовност за реагиране.

За управление на процесите на защита при бедствия в Община Смядово се изграждат следните органи за управление:

- ♦ Щаб за защита при бедствия;
- ♦ Ръководители на операциите;
- ♦ Звено „Информация и анализи“;
- ♦ Звено „Аварийно възстановителни работи“;
- ♦ Звено за „Евакуация и настаняване“;

За повишаване ефективността от дейността на Щаба за защита при бедствия и изпълнение в пълен обем на мероприятията, определени в годишния план за работа, ще се разработи система за управление в съответствие със стандартите за качество. Регламентиране на основните ангажименти на членовете на Щаба за защита при подготовката им за реагиране при възникване на критични ситуации, като се разработят функционални задължения.

Подобряване дейността за оказване на методическа и експертна помощ на органите за управление на обекти от критичната инфраструктура, чиято дейност е определена като потенциално опасна за населението.

Дейност 3.4. Структуриране на екипи на Единна спасителна система.

Необходимостта от специализирани и с общо предназначение на екипи за провеждане на аварийно спасителни работи се определя като резултат от оценка и анализ на рисковите фактори, изчисления обема от работа при различни критични ситуации, трансформирани като

количество мото/часове и човеко/часове с последващо им преобразуване в количество личен състав и специализирана техника. Необходимия личен състав и техника се разпределя по екипи. В зависимост от задачите които ще възникват, като следствие от развитието на технологичната авария или природното бедствие, се определя предназначението на аварийните екипи.

При разработване на системата за защита от бедствия, се налага извода за необходимостта от структурирана на Единна спасителна система на Община Смядово. Структурата и състава на Единна спасителна система се определя като следствие от оценката на риска, прогнозиране развитието на критичното събитие, технологичните възможности на аварийните екипи. Целта на единната групировка, е да се подготвят всички общински звена и търговски дружества за работа при възникване на бедствия, да се разпределят задачите в зависимост от обема на работа и се уточни реда за взаимодействие в зависимост от възникналата кризистна обстановка. **Чрез изграждане на единната групировка се реализира идеята за обединяване на усилията на всички, за ликвидиране на последствията от критичната ситуация.** Единната спасителна система ще повиши своята ефективност, като се рагламентира използването на съществуващите мощни структури на националната икономика, разполагащи с високо производителна техника, професионално подготвен и непрекъснато обучаващ се личен състав, с изградена система за техническо обслужване и ремонт на техниката.

Чрез използване на техните технологични и интелектуални възможности, ще се постигне значително повишаване нивото на защита на населението, при значително снижаване на финансовите разходи.

Развитието и интегрирането на **доброволчеството** на всички нива, е възможно само, чрез създаване на благоприятна среда за обучение и реализиране, разясняване на икономическата и социалната му значимост за обществото, подобряване на юридическата закрила и отдаване на признание на доброволците.

Дейност 3.5. Подобряване на готовността за ефективно реагиране и възстановяването при бедствия.

Дейностите, свързани с поддържане на готовността, по естествен начин са обвързани с дейностите по реагиране и възстановяване. В този смисъл, те дават добра възможност за осигуряване на съгласуваност между дейностите за управление при бедствия, чрез развитие на капацитет за намаляване на риска от бедствия (човешки ресурси, технически способности, финансови ресурси и др.). Актуализирането на насоките и подготовката на указания за планиране, провеждане и оценка на тренировки и учения за защита при бедствия, както и ежегодното им провеждане, ще допринесе значително за подобряване на готовността за ефективно реагиране и за намаляване на риска от бедствия.

Важна предпоставка за ефективното реагиране при бедствия е диалогът, координацията и обменът на информация между съставните части на Единната спасителна система. Да се създадат възможности за насърчаване на сътрудничеството и взаимодействието в областта на мениджмънта на бедствията, както и обмен на добри практики за оказване на помощ в случай на бедствия, чрез публично-частно партньорство.

Оперативна цел № 4: Въвеждане на устойчива система за финансиране на защитата при бедствия

Дейност 4.1. Финансово обезпечаване на подготовката за реагиране при бедствия.

Целенасочено планиране на финансови средства за обезпечаване дейностите на органите за управление и частите на Единната спасителна система, включващи материално техническото обезпечаване, както и определяне на подобаващо възнаграждение. От особена важност за осигуряване на своевременното реагиране е изграждане на системи за наблюдение, прогнозиране, реалистично моделиране, ранно предупреждение и оповестяване на населението и органите на изпълнителната власт, както и на учебно материална база.

Дейност 4.2. Финансово обезпечаване на дейностите за защита при бедствия

Изследванията и проучванията показват, че публичните и частните инвестиции в намаляване на риска от бедствия, значително редуцират разходите необходими за реагиране и възстановяване след бедствия. Навременното и адекватно инвестиране в различни мерки, ограничаващи въздействието на определени фактори води до недопускане възникването на бедствия или до съществено намаляване на техните негативни последици.

Анализът „разход-ползи“ от предприетите действия за управление на риска от бедствия, е необходимо да се вземе предвид при осъществяването на публични и частни инвестиции на всички нива, както и при проектирането на механизмите за защита на населението и споделяне на финансовия риск.

Този вид анализ е необходимо да обхваща не само избегнатите разходи при евентуално реагиране и възстановяване след бедствия, а и тези по отношение на недопуснати загуби на бизнес, обедняване на населението в следствие невъзможността на бизнеса да функционира нормално, последици върху околната среда и културното наследство. За да е точен, анализът трябва да отчита и постигнатия икономически и социален напредък в следствие изпълнението на конкретни мерки и решения за намаляване на риска от бедствия.

Дейност 4.3. Финансово обезпечаване на неотложни аварийно – възстановителни дейности при бедствия.

Осигуряването на нормално функциониране на обществото при бедствия, задължително преминава и през ефективно и координирано възстановяване. Това е сложен социален процес, който се простира далеч извън възстановяването на материални активи или предоставянето на социални услуги. Възстановяването може да отнеме седмици, месеци, години и дори десетилетия. За да бъде достатъчно бързо и ефективно, то трябва да се базира на цялостна и интегрирана рамка, която отчита многостранните му аспекти, които, в комбинация, поставят основите на устойчивостта на обществото.

Необходимо е да се подобри прилагането на механизми за социална помощ при засегнатите от бедствия деца, възрастни, инвалиди и други социално-уязвими групи от населението.

В тази връзка, предприемането на необходимите действия и въвеждането на адекватни механизми за финансиране, ще осигури възможност за справяне с предизвикателствата на бъдещето. Употребата на т. нар. инструменти за предварително осигуряване на финансиране, като застраховане (суверенно, параметрично, вторично-застраховане), финансови резерви, кредити за справяне с извънредни ситуации др., които допълват обикновено използваните инструменти за обезпечаване на дейности по защита при бедствия, ще осигури необходимата адаптивност на системата.

Необходимо е изборът на съответните финансови механизми да бъде съобразен с потребността от ресурси във времето. Фазата на възстановяване трябва да се основава на предварително планирани действия, които да не допускат създаването на същите рискови условия, довели до настъпване на бедствието.

Финансовото управление на риска от бедствия се реализира чрез мерки, като:

1. Разбиране и адекватно оценяване на риска от бедствия върху публичните финанси;
2. Въвеждане на механизми за финансиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия;
3. Въвеждане на механизми за осигуряване на ликвидност след бедствия с голям мащаб, с цел по-бързо и ефективно възстановяване (катастрофичен фонд, параметрично/ суверенно застраховане и др.);
4. Стимулиране на използването на застраховането;
5. Осигуряване на финансови резерви за реализиране на мерки за реагиране и възстановяване след бедствия;
6. Насърчаване учредяването и развитието на инструменти за взаимно подпомагане (фонд „Общинска солидарност“ и др.).

Повишаването на инвестициите в намаляване на риска от бедствия е възможно да се реализира чрез мерки, като:

1. Въвеждане на механизми за отчитане намаляването на риска от бедствия, като критерий при финансиране на големи публични и частни инфраструктурни проекти;

2. Въвеждане на механизъм за осигуряване на планиране на възстановяването след бедствия;

3. Изграждане на система за наблюдение и отчетност на разходваните финансови средства при превенция, реагиране, възстановяване и подпомагане.

*гр. Смядово
2019 година*

Изготвена информация
на основание чл. 4, т. 1
от Регламент (ЕС) 2016/679
/Александър Педиков/